

Asia: VN/27126/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Huomiot hallituksen esityksen yleisperusteluihin (esityksen luvut 1-5 ja 8-12)

Taloudelliset vaikutukset

Lakiehdotuksen 11 §:ssä säädetään eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikaisesta etusijasta. Pykälässä säädettäisiin väliaikaisesta, vuoden 2030 loppuun saakka voimassa olevasta vihreän siirtymän hankkeiden lupahakemusten käsittelyyn liittyvästä oikeudesta etusijaan. Sääntely vastaisi pääpiirteissään voimassa olevan AVI-käsittelylain 2 a §:n eräiden hakemusten käsittelyjärjestystä koskevaa säännöstä, joka on voimassa 31.12.2026 saakka. Etusija liittyy vihreää siirtymää tukeville investoinneille myönnettyihin määräaikaisiin lisävoimavaroihin. Kyse olisi siten nykyisin voimassa olevasta vihreän siirtymän hankkeiden etusijasta, jonka voimassaoloaika jatkettaisiin tällä esityksellä neljällä vuodella.

Hallituksen esityksessä taloudellisten vaikutusten osalta on todettu, että nykyisen vihreän siirtymän hankkeita koskevan etusijamenettelyn jatkaminen vuoden 2030 loppuun saakka edellyttää lisämäärärahojen tarvetta Lupa- ja valvontavirastossa vuosille 2027–2030 jo tähän mennessä vuoteen 2026 asti aluehallintovirastoille osoitettujen määrärahojen lisäksi. Hallituksen esityksen mukaan myös Vaasan hallinto-oikeudessa kyseisiä hankkeita koskevien valitusasioiden kiireellinen käsittely edellyttäisi jonkin verran lisäresursseja vuosille 2027–2032.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että määräaikaisten vihreän siirtymän lisäresurssien rahoituksen jatkamistarve vuoteen 2030 saakka tulee huomioida myös ELY-keskusten lisäresurssien osalta, sillä hallituksen esityksessä vaikutuksissa julkiseen talouteen on huomioitu ainoastaan aluehallintovirastoille ja Vaasan hallinto-oikeudelle osoitetut lisämäärärahat.

YVA-menettelyä koskevat tehtävät

Hallituksen esityksen mukaan YVA-tehtäviin esitetään YVA-lainsäädännön muuttamisella varsin maltillisia muutoksia lukuun ottamatta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 22 a §:ään esitettyä muutosta vaihtoehdon 2 osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että esitetyt muutokset YVA-menettelyä koskeviin tehtäviin vaikuttavat muutoin pääosin olevan toiminnallisia muutoksia ja ne perustuvat muodostettavan Lupa- ja valvontaviraston toteuttamiseen liittyvien ympäristötehtävien hoitamiseen, joita ovat muun muassa yhdenluokun periaate, hallinnon sujuvoittaminen ja yhdenmukaistaminen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, ettei valtakunnallisesti toimivan Lupa- ja valvonta-viraston mahdollisuuksia hoitaa hallitusohjelman tavoitteiden mukaisia YVA-tehtäviä ole hallituksen esityksessä juurikaan pohdittu. Nämä toiminnalliset muutokset jäänevät viraston toiminnallisten ohjeistusten varaan.

YVA-lakiin ehdotetaan myös eräitä muita muutoksia YVA-menettelyn soveltamisalan sekä sen sisällön osalta. Hallituksen esityksen mukaan YVA-tehtävien osalta keskeistä muutoksessa on erityisesti edistää YVA-menettelyiden ja lupamenettelyiden nykyistä tiiviimpää yhteensovittamista. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo tämän olevan monella tapaa ymmärrettävää ja kannustettavaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että hallituksen esityksen perusteluissa lähtökohta vaikuttaa kuitenkin olevan pääosin investointien sujuvoittaminen sekä taloudellisen ja ajallisen hyödyn saavuttaminen. YVA-laki kuten ympäristönsuojelulakikin tähtäävät tavoitteissaan ympäristön kannalta mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että tämän tavoitteen saavuttamista olisi tullut pohtia hallituksen esityksessä nykyistä enemmän, jotta välttyttäisiin sujuvoittamisen ja prosessin nopeuttamisen tavoitteiden johdosta merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden toteuttamiselta. Huonoon sijaintipaikkaanhuonosti suunnitellun merkittäviä ympäristöhaittoja aiheuttavan hankkeen sujuvoittaminen ja sen ympäristöluvituksen nopeuttaminen on vastoin ympäristöviranomaisen toiminnan tarkoitusta, mistä syystä Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, ettei sujuvoittamispyrkimyksissä tule unohtaa ympäristön kannalta tärkeitä tavoitteita.

Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa, että vastuu ympäristöllisesti hyvästä hankesuunnittelusta on hankkeesta vastaavilla, ja heille tulee kyseisestä vastuusta antaa jo ennakkollista neuvontaa. Viranomaisen resurssien säästämiseksi tulisi välttää jo lähtökohdiltaan erittäin vaikeasti tai ollenkaan ympäristöönsä sovitettavien hankkeiden käsittelyyn ottamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo lakiesityksen tavoitteissa olevan osin ristiriitaa. Hallituksen esityksessä todetaan, että viimeisten 10 vuoden aikana YVA-ohjelmien ja -selostusten laajuus on kasvanut ja YVA-menettelyssä vaadittavien tietojen tarkkuus on lisääntynyt, mikä nähdään epätoivottuna kehityssuuntana. Yrityksiin kohdistuvien vaikutusten osalta kuitenkin todetaan, että lupahakemusvaiheessa toteutettavien YVA-menettelyjen laajuus- ja tarkkuustaso todennäköisesti kasvaisi. Varsinais-Suomen ELY-keskukselle jää tämän johdosta epäselväksi, onko toivottua kehityssuuntaa se, että YVA-asiakirjat ovat tarkempia ja laajempia vai halutaanko niistä päinvastoin suurpiirteisempiä. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että käytännössä YVA-menettelyä varten teetettyjä selvityksiä pystytään jo nyt hyödyntämään lupamenettelyssä, mikä säästää hankkeesta vastaavalta kahden eri tasoisen selvityksen laatimisen edellyttämän ajan ja kustannuksen.

YVA-menettelyn laatu ja hankkeen merkittävien vaikutusten arviointi

Voimassa oleva YVA-laki korostaa huomion kiinnittämistä vaikutusten arvioinnissa hankkeen todennäköisesti merkittävien vaikutusten arviointiin. Kuten hallituksen esityksessä on todettu, vaikutusten arviointi ei käytännössä ole kuitenkaan aina kohdistunut YVA-menettelyissä pelkästään merkittäviin ympäristövaikutuksiin. YVA-menettelyä koskevat asiakirjat ovat laajentuneet entisestään ja hallituksen esityksessä on esitetty huolta myös YVA-arviointien laadusta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nämä huomiot pitävät paikkaansa. Huomiota tulee kiinnittää kuitenkin siihen, ettei yhteysviranomainen ole välttämättä edellyttänyt kaikkia laadittuja lisäselvityksiä tehtäväksi. Konsultit laativat YVA-asiakirjat (YVA-ohjelma ja YVA-selostus) hankkeesta vastaavan toimeksiannosta ja konsultit tarjoavat maksua vastaan tiettyjä selvityksiä tehtäväksi hankkeesta vastaavalle. Useimmiten selvitysten peruspaketti sovitaan tehtäväksi jo siinä vaiheessa, kun hankkeesta vastaava valitsee konsulttia eli jo ennen ensimmäistä kontaktointia yhteysviranomaiseen. Kaikki selvitykset eivät koske kyseisen hankkeen kannalta merkittäviä vaikutuksia, ja selvityksiä laaditaan monesti ns. varmuuden vuoksi.

Yhteysviranomainen ei ole tähän mennessä juurikaan rajannut YVA-hankkeissa esitettyjen selvityksien määrää, vaikka ei ole nähnyt niistä kaikkien kohdistuvan todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin, vaan hankkeesta vastaava on halutessaan voinut teettää muitakin selvityksiä. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että hankkeen todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin vaikutusten rajaaminen niihin edellyttää jatkossa niin yhteysviranomaisen, konsulttien kuin hankkeesta vastaavien ympäristövaikutusten arviointiin liittyvän toiminnan kehittämistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyjä voidaan hyvin kohdistaa aiempaa enemmän hankkeiden todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin. Tämä priorisointi parantaa YVA-menettelyn asiakirjojen laatua sekä lyhentää ja selkeyttää sisältöä. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää kuitenkin myös konsulttien asiantuntemuksen kasvattamista ja ohjeistusta, jotta hankkeesta vastaaville tarjotaan ainoastaan merkittäviä vaikutuksia sisältäviä selvityksiä.

Muut YVA-hankkeet kuin ympäristölupaa edellyttävät hankkeet

Yhteysviranomaisena toimivan ELY-keskuksen (jatkossa Lupa- ja valvontaviraston) hoitamista YVA-hankkeista suurin osa on nykyisin muita kuin valtion viranomaisen myöhemmin luvittamia ympäristö- tai vesiluvanvaraisia hankkeita (mm. aurinkoenergiahankkeet, maatuulivoimahankkeet, väylähankkeet, energiansiirtohankeet). Hallituksen esityksessä ei ole esitetty juurikaan pohdintaa siitä, mitä ympäristö- tai vesilupaa edellyttävien YVA-hankkeiden osalta suunnitellut toiminnalliset muutokset (YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittaminen) tarkoittaisivat muiden YVA-hankkeiden toteuttamisen osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan epäselväksi jää, miten kyseiset YVA-menettelyä koskevat tehtävät Lupa- ja valvontavirastossa toteutetaan, mistä syystä tähän tarvittaisiin lisäselvitystä. Ei-luvanvaraisissa YVA-hankkeissa oheishankkeena on usein MRL:n mukainen kaavoitushanke tai luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Näissä hankkeissa on myös YVA-menettelyssä perinteinen vaihtoehtotarkastelu edelleen erittäin tärkeää.

Yhteensovittaminen

YVA-menettelyt olisivat jatkossa osa Lupa- ja valvontaviraston tarjoamia yhdenluukun palveluita. YVA-menettelyjen ja lupamenettelyjen yhteensovittamisella pyritään sujuvoittamaan ja nopeuttamaan hallinnollisten asioiden käsittelyä. Yhteensovittamista ja siihen liittyviä mahdollisia ongelmia on kommentoitu tarkemmin jäljempänä pykäläkohtaisissa perusteluissa.

Hallituksen esityksessä on kuvattu YVA-asioiden ja lupa-asioiden yhteensovittamisesta muodostuvan hyötyjä. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo kuitenkin liian vähän pohdi-tun sitä, jääkö YVA-menettelylle oikeasti enää tarvetta, jos liikaa yhteensovitetään YVA-prosesseja ja lupaprosesseja (esim. 22 a §:n mukainen vaihtoehto 2). Varsinais-Suomen ELY-keskus jää pohtimaan tästä syystä sitä, miten käy YVA-menettelyn vaihtoehtotarkastelulle ja saavutetaanko YVA-lain mukainen ympäristön kannalta paras vaihtoehto, jos päätavoite on sujuvoittaa prosesseja ja saada aikatauluhyötyä hankkeelle. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että tällöin tavoite valita ympäristön kannalta paras vaihtoehto jää toteutumatta, kun lupaprosessissa sijaintipaikka ja toteutusvaihtoehto tulee olla valittuna. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo myös, että hallituksen esityksessä on osittain unohdettu YVA-menettelyn tärkeä tehtävä toimia hankkeen suunnittelun välineenä, jolloin YVA-menettelyn tuloksien pohjalta pyritään valitsemaan luvitukseen hankevaihtoehto, josta aiheutuu mahdollisimman vähän ympäristöhaittaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että yhteensovittamisen myötä myös kansalaisten ja yhteisöjen osallistuminen ja osallistaminen muuttuu siten, että vaikutusmahdollisuudet hankkeen

suunnitteluun ja vaikutusten arvioinnin kohdentamiseen sekä laatuun voivat heikentyä. Jos jo hyvin varhaisessa vaiheessa valitaan toteutettavaksi aiottu hankeratkaisu ilman vaihtoehtoja, voidaan kokea, että mahdollisuudet vaikuttaa asioihin prosessin aikana katoavat tai heikentyvät.

Hallituksen esityksessä on korostettu myös viranomaisen roolia neuvonnassa ja sen merkitystä. Tämän mukaisesti viranomaisen neuvoo heti prosessin alussa esimerkiksi laadittavien selvitysten ja vaikutusten kohdentamisen tarpeen osalta. Tämä on lähtökohtaisesti hyvä asia, mutta neuvonta ei saa poistaa viranomaisen mahdollisuutta tarttua myöhemmin prosessissa sellaisiin asioihin, mitkä tosiasiallisesti ilmenevät vasta myöhemmin. Eli esimerkiksi tilanteissa, joissa jokin selvitystarve ilmenee vasta myöhemmin suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnin myötä. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että viranomaisella tulee olla oikeus säilyttää ympäristöllisesti parhaaseen toteutukseen tähtäävä näkökulma. Viranomaisen rooli ei ole ensisijaisesti edesauttaa hankkeesta vastaavan liiketoiminnallisia tavoitteita.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsookin, että viranomaisen neuvontaroolia ja neuvonnan merkitystä korostettaessa tulee muistaa vaatimus viranomaisen puolueettomuudesta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo vaarana olevan se, että viranomaiselta odotetaan perinpohjaista neuvontaa, joka johtaisi siihen, että hankkeesta vastaavalle ja/tai konsultille odotetaan kerrottavan, miten hankkeen osalta tulee toimia, jotta hanke etenee halutulla tavalla. Tästä voi seurata se, että viranomaisen mahdollisuudet käyttää harkintavaltaa luvan/hankkeen hyväksymisessä kapenevat jo ennen selvitysten valmistumista.

1 luku Yleiset säännökset

Lakiehdotuksen 2 §:ssä säädetään ennakollisesta ohjauksesta. Hallituksen esityksen mukaisesti Lupa- ja valvontaviraston ennakollisen ohjaustehtävän tarkoituksena on varmistaa viranomaisen monipuolisen asiantuntemuksen hyödyntäminen lupa-asioiden käsittelyssä jo alkuvaiheessa. Hallituksen esityksessä todetaan, että esimerkiksi hankkeiden vesistövaikutukset, luonnonsuojelliset erityiskysymykset, mahdollisesti asiaan vaikuttavat ristiriitaiset intressit, turvallisuusnäkökohdat, alueidenkäytölliset erityistarpeet ja muut lupa-asian etenemisen kannalta merkitykselliset kysymykset olisi mahdollista huomioida riittävän aikaisessa vaiheessa. Tämän mukaisesti tämä edistäisi varsinaisen lupa-asian käsittelyn sujuvuutta, parantaisi päätösten laatua, lisäisi niiden ennakoitavuutta ja mahdollisesti myös vähentäisi tarvetta muutoksenhakuun.

Jotta voidaan varmistaa asianmukainen ohjaus, katsoo Varsinais-Suomen ELY-keskus tärkeäksi edellä mainitun tavoitteen toteutumisen osalta ennakollisen ohjauksen dokumentoimisen. Asiaan tulee voida palata esimerkiksi luvanhakijan antaman palautteen johdosta sekä ohjaustoiminnan kehittämiseksi ja ohjauksen mahdollisten ristiriitaisuuksien välttämiseksi.

Jatkossa myös esimerkiksi alueidenkäytön asiantuntemusta tarvitaan lupamenettelyssä todennäköisesti entistä varhaisemmassa vaiheessa, jotta alueidenkäyttöön liittyvät kysymykset voidaan huomioida riittävän aikaisessa vaiheessa.

2 luku Yhteispisteviranomainen

-

3 luku Asioiden käsittely Lupa- ja valvontavirastossa

Lakiehdotuksen 8 §:ssä säädetään asioiden käsittelyn edellyttämästä asiantuntemuksesta. Hallituksen esityksessä todetaan, että tässä laissa tarkoitettuja ympäristöasioita valmisteltaessa ja niitä ratkaistaessa Lupa- ja valvontavirastossa tulee olla käytettävissä asian laadun edellyttämä ja riittävän laaja-alainen oikeudellinen, teknillinen ja luonnontie-teellinen asiantuntemus, joka otetaan huomioon sekä asioiden valmistelussa että ratkaisukokoonpanoa määrättäessä. Jälkimmäisestä vaatimuksesta säädettäisiin selvyyden vuoksi myös tämän lain 19 §:n 3 momentissa, jotta yksittäistä lupa-asiaa ratkaistessa varmistettaisiin sen edellyttämä asiantuntemus. Esimerkiksi lain 17 §:ssä tarkoitettujen lupien yhteiskäsittelytilanteiden kohdalla tulisi varmistaa erityisesti riittävä luonnonsuojelullinen osaaminen, kun yhteiskäsittelyssä olisi mukana luonnonsuojelulain mukainen poikkeamishakemus.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että luonnontieteellistä asiantuntemusta ja luonnonsuojelulain tuntemusta tarvitaan hyvin moninaisten lupa-asioiden käsittelyssä, eikä riittävän luonnonsuojelullisen osaamisen varmistaminen saa typistyä pelkästään tilanteisiin, joissa käsitellään luonnonsuojelulain mukaista poikkeamista. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisikin tarkoituksenmukaista hyödyntää ELY-keskuksista tulevaa monipuolista luonnonsuojelun asiantuntemusta laajasti ja monipuolisesti.

4 luku Eräiden lupamenettelyiden yhteensovittaminen

Lakiehdotuksen 14 §:ssä säädetään hakemuksen täydentämisestä sekä hakemuksen tiedoksiannosta ja siitä tiedottamisesta. Hallituksen esityksessä todetaan, että Lupa- ja valvontavirasto varaisi hakijalle tilaisuuden hakemusten täydentämiseen ja asettaisi hakijalle määräajan, jossa täydennykset tulee toimittaa. Tämän mukaisesti hakijalle asetettavan määräajan tulisi olla kohtuullinen ottaen huomioon lupakokonaisuuden laatu ja laajuus sekä se, miten laajoja lisäselvityksiä tarvitaan. Hallituksen esityksen mukaan yleensä täydennystä yksittäiseen lupahakemukseen pyydetään toimittamaan kahden viikon kuluessa, mutta tilanteesta riippuen määräaika voisi yhteensovittamistilanteessa olla tätä pidempi. Koska yhteensovittamisen tavoitteena on nopeuttaa menettelyjä, pitkiä määrä-aikoja tulisi hallituksen esityksen mukaan lähtökohtaisesti välttää.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että hallituksen esityksessä mainittu kahden viikon määräaika on hyvin lyhyt, eikä aika ole kovin realistinen, mikäli on tarpeen esimerkiksi täydentää hakemusta luontoselvityksellä tai Natura-arvioinnilla. Kuten hallituksen esityksessä todetaankin, ovat luontoselvitykset usein sellaisia, että ne on mahdollista tehdä vain tiettyinä vuodenaikana. Tästä syystä onkin tärkeää ennakkolisessä ohjauksessa huomioida nämä tarpeet ja aikataulut.

5 luku Yhteiskäsittely

-

6 luku Asioiden ratkaiseminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että luonnontieteellistä asiantuntemusta ja luonnonsuojelulain tuntemusta tarvitaan hyvin moninaisten lupa-asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa, eikä riittävän luonnonsuojelullisen osaamisen varmistaminen saa typistyä pelkästään tilanteisiin, joissa käsitellään luonnonsuojelulain mukaista poikkeamista. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo tarkoituksenmukaiseksi hyödyntää ELY-keskuksilta tulevaa monipuolista luonnonsuojelun asiantuntemusta laajasti ja monipuolisesti myös ratkaisukokoonpanoissa (esim. Natura-vaikutukset).

7 luku Erinäiset säännökset

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lakiehdotuksen 2 §:ssä säännellään ennakkolisesta ohjauksesta. Sen mukaisesti pykälässä säädettäisiin Lupa- ja valvontaviraston yleisistä tehtävistä lupamenettelyiden koordinoimiseksi sekä asiakasohjauksen järjestämisestä. Lupa- ja valvontavirasto osaltaan koordinoisi hankkeen tai toiminnan vaatimien arviointi-, selvitys- ja lupamenettelyjen kokonaisuutta yhteistyössä hankkeesta vastaavan ja muiden viranomaisten kanssa riittävän tiedonvaihdon varmistamiseksi sekä lupamenettelyiden sujuvoittamiseksi.

Hallituksen esityksessä on todettu, ettei ehdotuksilla esimerkiksi ennakkolisesta ohjauksesta, neuvonnasta tai yhteyspisteviranomaisesta ole tarkoitus sinänsä siirtää toiminnanharjoittajan tehtäviä tai kustannuksia viranomaiselle. Edelleen hakijan vastuulla on lupahakemuksen laatiminen sekä oikean ja riittävän tiedon tuottaminen lupakäsittelyn tueksi.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo tästä huolimatta, että rajanveto tulee olemaan entistä hankalampaa tämän suhteen. Varsinais-Suomen EY-keskus katsoo, että on olemassa varteenotettava riski siitä, että viranomaiselta tällä perusteella vaaditaan entistä enemmän yksityiskohtaista koordinointia, johon ei ole varattu riittäviä resursseja.

Laki vesilain muuttamisesta

-

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

Luonnonsuojelulain muuttamista koskevassa 35 §:ssä säädetään hankkeiden ja suunnitelmien arvioinnista. Pykälän 2–4 momentissa säädettäisiin virastouudistuksen edellyttämistä muutoksista Natura 2000 –verkoston vaikutusten arviointia koskevan viranomaismenettelyn osalta.

Pykälässä säädettäisiin nykyistä 2 momenttia vastaavalla tavalla siitä, että luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään. Voimassa olevan 2 momentin mukaan viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto ELY-keskukselta ja siltä, jonka hallinnassa Natura 2000 - verkostoon kuuluva alue on. Valtion aluehallintouudistuksen myötä ELY-keskukset lakkautetaan ja niiden tehtävät siirtyvät Lupa- ja valvontavirastoon. Tällöin Lupa- ja valvontavirasto antaisi 2 momentissa tarkoitettua lausunnon nykyistä vastaavalla tavalla luvan myöntävälle tai suunnitelman hyväksyvälle muulle viranomaiselle. Tilanteissa, joissa Lupa- ja valvontavirasto itse on momentissa tarkoitettu luvan myöntävä tai suunnitelman hyväksyvä viranomainen, se ei kuitenkaan pyytäisi Lupa- ja valvontaviraston sisäistä lausuntoa, vaan lausunto pyydettäisiin ainoastaan siltä, jonka hallinnassa kyseinen Natura 2000 – alue on.

Tämän mukaisesti, vaikka Lupa- ja valvontaviraston sisäistä lausuntomenettelyä ei olisi, asian käsittelyssä kuitenkin varmistettaisiin luonnonsuojelullisen näkökulman huomioiminen päätöksenteossa. Natura 2000 –verkostoa koskeva kansallinen sääntely perustuu EU:n luontodirektiiviin ja sen täytäntöönpanoon, minkä vuoksi on tärkeää huolehtia Natura 2000 –alueita koskevien ja niitä mahdollisesti heikentävien merkittävien vaikutusten arvioinnin asianmukaisuudesta. Voimassa olevassa laissa tämä on pyritty varmistamaan luonnonsuojelu- viranomaiselta pyydettävällä lausunnolla, jonka merkitys päätöksenteossa on usein huomattava.

Hallituksen esityksessä Lupa- ja valvontaviraston sisäinen asian valmistelu ja eri tehtäväkokonaisuuksien asiantuntemuksen hyödyntäminen päätöksenteossa toteutuisi joustavasti. Vaikka sisäisestä lausuntomenettelystä ei erikseen säädettäisi, olennaisten näkökohtien huomioimisen tulisi viraston sisällä lähtökohtaisesti perustua kirjalliseen muotoon. Tällä varmistettaisiin se, että lupa- ja muiden asioiden laissa säädettyjen edellytysten täyttyminen ja esimerkiksi Natura 2000 arvioinnin asianmukaisuutta ja siihen mahdollisesti liittyviä puutteita koskevat näkökohdat sisällytettäisiin täysimääräisesti päätöksentekoon ja tämä olisi myös jälkikäteen todennettavissa. Varsinais-Suomen ELY-keskus pitää tätä hyvänä toimintatapana.

Pykälän 4 momentissa säädetään 1 momentissa tarkoitettua Natura 2000 –arvioinnin tekemisestä YVA-menettelyn yhteydessä. Mainituissa YVA-laissa tarkoitettua yhteysviranomaisen olisi sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua Lupa- ja valvontaviraston ja Natura 2000 - verkostoon kuuluvan alueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että lakimuutoksen 4 momentti vaatisi selkeyttämistä lakimuutoksen 1 momenttiin nähden sen suhteen, tuleeko YVA-lain mukaiseen perusteltuun päätelmään liittää lausunto, vaikka nykyiseen lakiin perustuvasta lausuntomenettelystä on tarkoitus luopua. YVA-lain 10 §:n mukaisesti yhteysviranomaisena toimii ELY-keskus. Työ- ja elinkeinoministeriö toimii yhteysviranomaisena silloin, kun hanke koskee ydinenergiailaissa (990/1987) tarkoitettua ydinlaitosta tai muuta sellaista laitosta, jossa käsitellään tai varastoidaan tai jonne loppusijoitetaan ydinjätteitä. Ydinenergiain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kaivos- ja malminrikastustoiminnassa, jonka tarkoituksena on uraanin tai toriumin tuottaminen,

yhteysviranomaisena toimii kuitenkin ELY-keskus. Tämän mukaisesti yhteysviranomaisena tulee siten pääasiassa toimimaan Lupa- ja valvontavirasto.

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta, VN asetuseräluonnos ympäristövaikutusten arvioinnista ja asetuserän muutos

3 § Lain soveltamisala ja arviointimenettelyn soveltaminen

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 3 §:ään esitetään uutena kohtana 4 momenttia, joka mahdollistaisi jatkossa sen, että hankkeesta vastaava voisi aloittaa YVA-menettelyn ilman 3 momentissa tarkoitettua päätöstä. Tällaisissa tapauksissa tulisi järjestää 8 §:ssä tarkoitettu ennakkoneuvottelu ennen arviointiohjelman toimittamista yhteysviran-omaiselle.

Hallituksen esityksen mukaan tällä tarkoitetaan sitä, että hankkeesta vastaava voisi aloittaa YVA-menettelyn ns. itsestään selvissä tilanteissa, joissa YVA-menettelyä ei edellytetä tehtäväksi liitteen 1 hankeluettelon mukaan, mutta YVA-menettely on muutoin välttämätön. Hallituksen esityksen mukaan YVA-menettelyn tarve olisi käytännössä selvä ja säädösmuutoksella voitaisiin vähentää hallinnollista taakkaa turhan YVA-päätöksen tekemisen osalta. Tämän kaltaisia tilanteita on tullut viime vuosien aikaan vastaan mm. joidenkin aurinkovoimalahankkeiden osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo lakiesityksen mahdollistavan myös sen, että hankkeesta vastaava voi halutessaan aloittaa YVA-menettelyn vain pelkällä ilmoituksella yhteysviranomaiselle, vaikka YVA-menettelyä ei edellytetä YVA-lain liitteen 1 nojalla eikä viran-omaisen tekemällä yksittäispäätöksellä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo olevan epäselvää, kuka määrittelee ja missä vaiheessa mm. sen, onko kyseisen kaltaisista hankkeista todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia? Epäselväksi jää myös se, kuka määrittelee, onko YVA-menettelyn aloittamisen tarve hankkeessa yksiselitteinen? Jääkö viranomaiselle mahdollisuus todeta, että hanke, josta on laitettu vireille YVA-menettely, ei itse asiassa edellytäkään YVA-menettelyä ja menettely jätetään sikseen? Entä onko mahdollista tehdä pakotetusti YVA-menettely, jos hankkeesta vastaava näin haluaa, vaikka hankkeesta ei todennäköisesti aiheudu laadultaan ja laajuudeltaan YVA-hankeluettelon hankkeisiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia?

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että mikäli jonkin uuden tyyppisen hankkeen (jota ei ole merkitty YVA-lain hankeluetteloon) YVA-menettelyn tarve on selvä, voidaan YVA-päätös tehdä viranomaisessa varsin sujuvasti ja nopeasti, eikä se hidasta YVA-menettelyn aloittamista. Tällöin YVA-menettelyn tarve on pohdittu viranomaisessa kunnolla, eikä aloittaminen jää pelkästään hankkeesta vastaavan toimivaltaan.

13§ Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Yksittäistapauksissa tehtävissä YVA-päätöksissä halutaan jatkossa korostaa aiempaa enemmän niiden toimenpiteiden merkitystä, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Niissä tapauksissa, joissa arviointi-menettelyä ei edellytetä, päätöksessä olisi todettava myös mahdolliset edellä mainitut toimenpiteet, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Tavoitteena on hallituksen esityksen mukaan vähentää ns. turhien YVA-hankkeiden määrää.

ELY-keskus katsoo muutoksen olevan kannatettava, mutta muistuttaa, että YVA-menettelyn soveltamista koskevat päätökset yksittäistapauksessa tehdään yleensä hankesuunnittelun varhaisessa vaiheessa. Tällöin monesti hankkeesta vastaavan voi olla vaikea hahmottaa hankkeen kaikkia merkittäviä vaikutuksia, saati selvittää ja esitellä mahdollisia toteutettavissa olevia keinoja hankkeen todennäköisesti merkittävien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi. Joskus tilanne on se, että haitallisten vaikutusten torjuntamahdollisuustekniikka on yleinen ja selvä. Sillä luonnollisesti on jo nyt vaikutusta siihen, edellytetäänkö hankkeelta YVA-lain soveltamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että säännösmuutoksen sisältöä olisi hyvä pohtia vielä tarkemmin. Yhteysviranomaisen toimintaan säännösmuutos kuitenkin vaikuttaisi kaikkien YVA-päätösten osalta. Jos yhteysviranomaisen edellyttää tehtäväksi hankkeen suunnittelun liian aikaisessa vaiheessa liian tarkan selvityksen haitallisten vaikutusten torjuntakeinoksi, se voi myös pidentää YVA-päätösprosessia ja toisaalta on epäselvää, miten hankkeesta vastaava voi jo hankesuunnittelun alkuvaiheessa sitoutua tiettyihin ehkäisemis- tai lieventämiskeinoihin. Samalla kuitenkin esitettyjen haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimien tulisi olla mahdollisimman realistisia, konkreettisia ja hankkeesta vastaavan tulisi vakuuttavasti esittää, miten sitoutuu mainittuihin toimiin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo siten, että on olemassa riski siitä, että YVA-menettelyn tarvetta selvitetessä hankkeesta vastaavan esittämät toimenpiteet eivät todellisuudessa ole riittäviä, oikein kohdennettuja eivätkä tule käytännössä toteutettaviksi. Luvattujen toimenpiteiden toteuttamisen osalta tulisi siten järjestää valvontaa ja riittävyden seuranta. Toimivaltainen viranomaisen tähän on usein epäselvä erityisesti hankkeissa, jotka eivät vaadi ympäristö- tai vesilupaa eivätkä siten siirry valtion tai kunnan ympäristövalvontaviranomaisen valvottavaksi.

22 a § Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen

Hallituksen esityksessä on todettu, että valtakunnallisesti on vain kerran kuulutettu ympäristönsuojelulain (YSL) ja YVA-lakien mahdollistamalla tavalla samanaikaisesti vireillä olevista YVA-hankkeesta ja ympäristölupahakemuksesta YVA-lain 22 a §:n ja YSL 44 a §:n nojalla.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on kuitenkin aikaisempaa kokemusta samanaikaisesta kuuluttamisesta. Kuuluttamisessa käytetty menettely vastasi hallituksen esityksessä esitettyä YVA-menettelyn ja lupamenettelyjen yhteensovittamista vaihtoehdon 1 mukaisesti, joka koskee Lupa- ja valvontavirastossa ratkaistavia voimassa olevien lupien muutoksia.

YVA-menettelyssä on tähän saakka lähtökohtana pidetty sitä, että menettelyllä voidaan vaikuttaa hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen. YVA-menettelyssä on nähty aina tärkeäksi se, että hankkeessa arvioidaan vaikutuksia eri hankkeen toteutusvaihtoehtojen osalta ja eri vaihtoehtojen vaikutuksia vertaillaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että mikäli jatkossa toimitaan ympäristöluvanvaraisten hankkeiden osalta siten, että YVA-menettely ja lupamenettely yhteensovitetaan täysin vaihtoehdon 2 mukaisesti Lupa- ja valvontavirastossa ratkaistavien kaikkien lupahakemusten osalta, menetetään YVA-menettelyllä saavutettava hyöty kokonaan. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, ettei YVA-menettelyllä voida ainakaan tällöin enää vaikuttaa hanke-suunnitteluun. Muutoshankkeiden osalta (vaihtoehto 1) tilanne on hieman erilainen, koska hankevaihtoehtoja ei enää samalla tavoin ole.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan YVA-menettelyn ja lupamenettelyjen yhteensovittamisessa nähdään saavutettavan hyötyjä mm. YVA-menettelyn laadun paranemisen ja toisaalta hallinnollisen käsittelyn aikataulun tiivistymisen osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskus voi oman kokemuksensa nojalla esittää, että YVA-menettelystä saa yhteensovitus-vaiheessa enää hyvin vähän palautetta, kun samanaikaisesti on vireillä samaa hanketta koskeva lupamenettely. Se, että samanaikaisesti kuulutetaan hankkeen ympäristölupahakemus, kertoo lausunnon ja mielipiteiden antajille, että hankevaihtoehtoja ei enää käytännössä ole, vaan valinta hankkeen toteuttamiseksi on jo tehty ja vaikuttamisen paikka on ympäristölupahakemus, eikä niinkään YVA-menettely. Onko perustellulle päätelmälle enää jatkossa tarvetta, jos eri prosessien yhteensovittaminen etenee hallituksen esityksessä esitettyllä tavalla, erityisesti vaihtoehdon 2 osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on kokemusta myös hankkeesta, joka sai etusijan ympäristölupamenettelyssä. Hankkeen ympäristölupahakemus kuulutettiin, vaikka hankkeen arviointiselostus ei ollut vielä valmis eikä se ollut ympäristölupahakemuksen kuulemisaikana lupahakemuksen liitteenä. Hankkeen arviointiselostuksen nähtävilläoloaika alkoi vasta ympäristölupahakemuksen kuuluttamisen jälkeen ja ympäristölupahakemuksessa ja arviointiselostuksessa esitetyissä tiedoissa oli tämän johdosta eroja.

Tämä muun muassa on saattanut aiheuttaa sekaannusta eri menettelyjen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden antajien keskuudessa ja vaikuttaa YVA-menettelyyn osallistumiseen. Kyseisen toimintatavan ei koettu parantavan YVA-menettelyn laatua (esimerkiksi eri vaihtoehtojen vaikutusten vertailua) tai tiivistävän hallinnollisten käsittelyjen aikataulua, koska ympäristölupaa ei kuitenkaan voida myöntää ennen arviointiselostuksen kuulutusajan päättymistä ja sitä seuraavaa yhteysviranomaisen perustellun päätelmän valmistumista, joka tulee huomioida ympäristöluvassa.

Lisäksi lupamenettely voisi pidentyä edelleen, jos yhteysviranomainen ei pystyisi antamaan perusteltua päätelmää ja arviointiselostusta tulisi täydentää. Siten hallituksen esityksen mu-kaista yhteensovittamisen soveltamista hankkeisiin tulisi harkita erityisellä tarkkuudella, jotta YVA-menettelylle asetetut tavoitteet voivat edelleen täyttyä. Tämän johdosta Varsinais-Suomen ELY-keskus ei näe yhteensovittamisen soveltuvan kaikkiin ympäristöluvanvaraisiin YVA-hankkeisiin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo siten, että lainsäädäntöluonnoksessa esitetyistä vaihtoehtoista vaihtoehto 2, jossa menettely koskisi kaikkia hankkeita, on vaikeampi toteuttaa, minkä lisäksi se horjuttaisi YVA-menettelyn merkitystä ja tarkoitusta. Vaihtoehto 1, jossa muutos koskisi olemassa olevien hankkeiden muutosta, on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan perustellumpi.

36 § Arviointimenettelyn soveltamista koskevat poikkeukset

Voimassa olevaa maanpuolustusta ja siviilivalmiutta koskevista erityissäännöksistä annettua pykälää muutettaisiin niin, että se soveltuisi jatkossa muihinkin YVA-direktiivin mahdollistamiin arviointimenettelyn soveltumista koskeviin poikkeuksiin.

Uuden 2 momentin mukaan valtioneuvoston yleisistunto voisi poikkeustapauksissa päättää olla soveltamatta arviointimenettelyä myös muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin silloin, kun arviointimenettelyn soveltaminen hankkeen kiireellisyyden vuoksi vaikut-taisi haitallisesti hankkeen tarkoitukseen. Poikkeuspäätös annettaisiin ympäristöministeriön esityksestä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo asianmukaiseksimenettelytavaksi sen, että ratkaisu tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain liite 1: Hankeluettelo

Hankeluettelon kohtaa 7 e esitetään muutettavaksi siten, että YVA-menettelyä edellyttäisivät tuulivoimalahankkeet, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 7 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.

Nykyisin em. raja koskee tuulivoimalahankkeita silloin, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on 10 kpl tai kokonaisteho on 45 megawattia. Koska yksittäisten tuulivoimaloiden tehot ovat kasvaneet, niin muutosesitys on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan perusteltu. Hallitusohjelmassa on kirjaus, että kaikki teollisen mittakaavan tuulivoimahankkeet edellyttävät YVA-menettelyä. Teollista mittakaavaa ei ole kuitenkaan tarkkaan missään määritetty. Hallituksen esityksessä esitetty YVA-menettelyä jatkossa edellyttävä tuulivoima-hankeko on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan asianmukainen.

Hallituksen esityksessä on todettu, että vuosien 2019–2023 aikana annettiin seitsemän YVA-päätöstä, joissa edellytettiin YVA-menettelyä vähintään 7 tuulivoimalaa sisältäviltä hankkeilta. Näin ollen on katsottu, että tuulivoimaloiden YVA-menettelyä koskevan kokorajan alentamisen arvioidaan lisäävän vain vähäisessä määrin arviointimenettelyjen määrää.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa tämän osalta, että jos kokorajaa lasketaan, lisääntyvät puolestaan yksittäistapauspäätösten määrä esimerkiksi 4-6 tuulivoimalan hankkeiden osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että työmäärä näiden osalta siten lisääntyy. Mahdollista on myös, että reilusti yli 7 tuulivoimalan hankkeiden määrä lisääntyy, mikäli pienemmiltäkin hankkeilta vaaditaan jatkossa YVA-menettelyä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo selvennystä kaipaavan vielä se seikka, sovelletaanko jo kaavamenettelyssä vireillä olevissa tai jo hyväksytyissä, mutta ei vielä toteutetuissa nykyisen YVA-lain mukaisen menettelyn soveltamisen rajan alittavissa, mutta tulevan YVA-lain mukaisen menettelyn soveltamisen rajan ylittävissä hankkeissa jotakin siirtymäkautta vai aloitetaanko niissä automaattisesti YVA-lain mukainen menettely.

Muut lakiehdotukset

-

Muut kommentit

Yleisen edun valvonta

Hallituksen esityksessä todetaan, että ympäristötehtävien osalta perustettava Lupa- ja valvontavirasto hoitaisi jatkossa nykyisten aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten toimi-valtaan kuuluvia lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä ja niihin kytkeytyviä muita tehtäviä. Näitä ovat muun muassa ympäristöasioiden yleisen edun valvonnan tehtävät.

Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain lakiluonnoksessa on todettu, että ympäristöosastolla on yleistä etua ympäristöä koskevassa päätöksenteossa ja muutoksenhaussa valvova yksikkö. Yksiköllä on yleisen edun valvontatehtävässään itsenäinen ratkaisovalta. Yksikön toiminta on järjestettävä siten, että sen riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattu, eikä yksikölle saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

Hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten tavoitteena on edistää viranomaisen ympäristöllisesti monipuolisen asiantuntemuksen hyödyntämistä erityisesti lupa-asioiden käsittelyn alkuvaiheessa, mikä hallituksen esityksen mukaan parantaisi päätösten laatua, lisäisi niiden ennakoitavuutta ja mahdollisesti vähentäisi myös tarvetta muutoksenhakuun.

Varsinais-Suomen ELY-keskus näkee näiden kahden tehtävän yhteensovittamisen saman viranomaisen sisällä tärkeänä, mutta myös osittain haastavana. ELY-keskus pitää tärkeänä, että jatkossa turvataan lupaprosessien sujuvoittamisen lisäksi riittävällä tavalla myös ympäristöasioiden yleisen edun valvonnan tehtävät. Ratkaisukokoonpanon osalta on ympäristöasioiden käsittelyä koskevassa laissa todettu, että yhteiskäsittelyssä ratkaistavat lupa-asiat ratkaistaan esittelystä yhden taikka kahden ratkaisijan kokoonpanossa taikka monijäsenisessä kokoonpanossa. Hallituksen esityksessä on todettu, että ratkaisukokoonpanoa määritettäessä tulisi olla käytettävissä riittävän laaja-alainen oikeudellinen, tekninen tai luonnontieteellinen asiantuntemus. Mikäli ratkaisukokoonpanossa voi olla mukana asiantuntijoita, joiden tehtävänkuvaan kuuluu myös esimerkiksi luonnonsuojelun tai valvonnan asiantuntijatehtävät, pitää Varsinais-Suomen ELY-keskus tärkeänä, että roolit säilyvät erillisinä, jotta voidaan turvata yleisen edun valvonta riittävällä tavalla ja puolueeton harkinta muutoksenhaun osalta myös viraston sisällä. Myös yleisen edun valvonnan tehtävissä tulee samalla tavoin turvata riittävä asiantuntemus, jolloin tulee varmistua siitä, ettei näistä eri rooleista aiheudu keskenään ristiriitaa.

Muutoksenhaku

Hallituksen esityksessä on todettu, että lupakäsittelyjä yhdistämällä hakemus johtaisi lähtökohtaisesti yhteen viranomaispäätökseen ja valitusmahdollisuuteen. Hallituksen esityksessä on todettu, että ympäristö- ja vesitalouslupien sekä luonnonsuojelulain poikkeuslupien samanaikainen käsittely samassa viranomaisessa, annettava yksi lupapäätös ja siihen liittyvä valitusoikeus, voivat sujuvoittaa ja nopeuttaa lupaprosessia kokonaisuutena olennaisella tavalla. Lakimuutoksen yhtenä tavoitteena on aikaansaada mahdollisimman laadukkaita lupapäätöksiä yhdistämällä paremmin viranomaisten monipuolista asiantuntemusta ja osaamista. Vaikka viranomaisella ei yleisen edun valvonnan näkökulmasta olisi tarvetta hakea päätökseen muutosta, ei se poista mahdollisten haitankärsijöiden muutoksenhakuatarvetta. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan jää epävarmuus siitä, sujuvoittaako tämä lopulta riittävällä tavalla lupaprosessia hankkeen toteuttamista tilanteissa, joissa yhdestä yhteisestä lupapäätöksessä valitetaan ja hankkeen toteuttaminen viivästyy kaikilta osin.

Hallituksen esityksen mukaisesti jatkossa yhteiskäsittelyssä annettuun päätökseen haet-taisiin muutosta ympäristönsuojelulain tai vesilain säännösten kanssa yhdenmukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta ja myös valitusoikeus määräytyisi näiden lakien perusteella. Hallituksen esityksessä on arvioitu, että Vaasan hallinto-oikeudessa työmäärä voisi tältä osin hieman kasvaa, koska ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten päätösten lisäksi myös luonnonsuojelulain poikkeamispäätöksestä tehty valitus ohjautuisi Vaasan hallinto-oikeuteen riippumatta siitä, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirin alueella poikkeamislupa on myönnetty. Varsinais-Suomen ELY-keskus näkee keskittämisen hyvänä asiana, kun-han varmistutaan riittävien resurssien varaamisesta Vaasan hallinto-oikeudelle valitusasioiden käsittelyyn. Valitusajat ovat jo entuudestaan melko pitkiä, minkä lisäksi tulee ottaa huomioon se, etteivät kaikki valituksenalaiset lupa-asiat Vaasan hallinto-oikeudessa ole etusijan piirissä, jolloin niille olisi varattu lisäresursseja.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen kommentit

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (L-vastuualue) katsoo, että hallituksen esityksessä on jäänyt huomiotta se seikka, että kaavoitus-, lupa- ja asiantuntijatehtävät L-vastuualueen osalta ovat siirtymässä aluehallinnon uudistuksessa Elinvoimakeskuksiin, jonne ELY-keskusten L-vastuualueen tehtävät ovat uudistuksen myötä siirtymässä kokonaisuudessaan joukkoliikennetehtäviä lukuun ottamatta. Vaikuttaa siltä, ettei lakivalmistelussa ole lainkaan tunnistettu Elinvoimakeskusten roolia L-vastuualueen alueidenkäyttötehtävissä, taikka hankkeisiin liittyvissä liikenteen lupa- ja asiantuntijatehtävissä.

L-vastuualueen alueidenkäyttöön liittyviä tehtäviä, jotka lakiesityksen valmistelussakin on hyvä tunnistaa, ovat muun muassa osallistuminen kaavoitukseen ja muihin alueidenkäytön suunnittelun menettelyihin, osallistuminen ympäristöön liittyviin lupa- ja arviointimenettelyihin, lausuntojen kuten naapurinkuulemislausuntojen antaminen sekä toimiminen itsenäisenä muutoksenhakijana alueidenkäyttöön liittyvissä päätöksissä. Lisäksi tienpidon lupatehtävät ovat jäämässä Elinvoimakeskuksiin, joista osa on keskitettynä Pirkanmaalle.

Madekivi Olli
Varsinais-Suomen ELY

Hassel Johanna
Varsinais-Suomen ELY - Y- ja L-vastuualue